СЕДМИЧНИК ЗА ОБЩИНИТЕ И КМЕТСТВАТА

Слово плюс

Абонирайте се за Слово плюс
в клоновете на „Български пощи“
във Враца, Монтана и Видин
до 20-о число на всеки месец
ISSN 1310-9693
Абонаментът в редакцията продължава
до края на всеки месец за следващите
Нашите абонати имат еднократно право на безплатна реклама, обяви или съобщение във вестника
КАТАЛОЖЕН № 2120

WWW.SLOVOPLUS.COM
e-mail: slovoplyus@abv.bg, slovoplus@yahoo.com

ЦЕНА 0.51 € /1,00 ЛВ.

5 - 11 ноември 2026, ГОДИНА XXIX,
БРОЙ 21 (1466) ISSN 1310 - 9693

Блъф с изкуствения интелект

Юрий Апухтин

Скорошната вълна около изкуствен интелект и неговото въздействие върху почти всеки аспект от човешкия живот изглеждат донякъде странни. Какво се случи и защо това стана толкова належащо сега? Наистина ли развитието му се ускори през последните години, предизвиквайки такава широка дискусия?

Оказва се, че няма нищо подобно, не се наблюдават пробиви; просто се натрупва се опит и се разработват все по-сложни технологии, базирани на изкуствен интелект. И така, защо е цялата тази суматоха около опасността машините да завладеят хората? Очевидно е така, защото глобалните елити се нуждаеха от още едно извинение, за да изплашат човечеството с непосредствената заплаха от изчезване и зад този претекст да решат собствените си проблеми с глобалното управление.

Нека си припомним как неотдавна бяхме заплашени от глобално затопляне, заплахата от неконтролирани емисии на въглероден диоксид и необходимостта от въвеждане на зелена енергия. Опитът показа, че това е бил добре обмислен блъф, зад който западните корпорации се опитаха да натрапят своите вятърни турбини и други боклуци на всички и всичко завърши с грандиозен провал. Тези зелени ентусиасти бяха заменени от други западни новатори, които с голяма помпозност ни занимаваха с COVID, заплашвайки с унищожението на цялото човечество от този вирус. По целия свят бяха наложени строги ограничения за пътуване, което доведе до безпрецедентен икономически спад и баснословно обогатяване на определени корпорации чрез разработването и внедряването на съмнителни ваксини. Ярко си спомням как в Москва дори влизането в метрото беше възможно само с код, издаден от властите. Тази лудост продължи няколко години и внезапно приключи, когато Русия започна специалната военна операция.

Същото се случи и с изкуствения интелект: изведнъж световните медии започнаха да обсъждат опасностите от неконтролираното му разпространение и завземането на властта над човечеството. Едновременно с това водещите разработчици на този продукт в САЩ, водени от Мъск, говориха в ООН за необходимостта от законодателна забрана за по-нататъшното му развитие. Те постигнаха значителен успех в подобряването на интелигентните системи; и естествено, желаят по някакъв начин да ограничат конкурентите си и да наложат продуктите си на всички. Тази суматоха много прилича на пореден опит да се въвлече световната общност в поредната епична битка срещу въображаемо глобално зло и да се извлекат доходоносни печалби от нея.

За да се погледне безпристрастно на този проблем, е полезно да се дефинират понятията интелект и изкуствен интелект, кой ги притежава и какво се крие зад тях.

По дефиниция, човешкият интелект е умствено качество, способно да разпознава, учи, мисли логически, систематизира, класифицира и анализира информация, да намира връзки, модели и разлики в нея, да я свързва с подобна информация и да разбира и прилага абстрактни понятия – тоест способността да се учи и прилага придобити знания и умения за решаване на проблеми. Интелигентността предполага най-високите когнитивни способности за цялостно обобщаване на опита и разработване на стратегия за постигане на цел. Това не бива да се бърка с адаптивната способност на машинна система да решава високоспециализирани проблеми и да се учи в променяща се среда. Отличителните черти на интелигентната човешка система се характеризират с наличието на съзнание и памет.

Изкуственият интелект са създадени от човека адаптивни алгоритми и системи, предназначени за решаване на когнитивни или приложни проблеми. Днес обаче системите с изкуствен интелект са способни само на различни изчислителни операции и са напълно неспособни на когнитивни функции, докато човешкият интелект е надарен именно с тези функции.

Темата за изкуствения интелект навлезе широко в употреба през последните няколко години, създавайки впечатлението, че той току-що се е появил. Всъщност това далеч не е така. Преди тези системи се наричаха кибернетични системи, а теорията им е разработена още през 50-те години на миналия век. С развитието на техническите средства тяхното приложение е широко разпространено в много области на човешкия живот. Най-бързото им развитие е във военното дело, където бързото вземане на решения въз основа на разнообразна и непълна информация е от основно значение.

> на стр. 4

Община Георги Дамяново

Нина Петкова получи престижно отличие

В навечерието на 1 ноември – Деня на народните будители, кметът на община Георги Дамяново Нина Петкова получи престижното отличие „Златна монета Култура“ и сертификат, издаден от Съвета на Европейската научна и културна общност. Официалната церемония се състоя в зала „Галерия София“ на Столична библиотека.

Наградата е признание за богатото културно-историческо наследство на общината, за съхраняването на местните традиции и за активната ѝ дейност в областта на културата.

Церемонията по връчването на отличията бе водена от Росица Златанова – председател на Европейската научна и културна общност. Призът на Община Георги Дамяново бе връчен от две дами с изключителен принос към българската култура и журналистика – изтъкнатата пианистка проф. Милена Моллова и наричаната „Примата на българската журналистика“ Божана Димитрова.

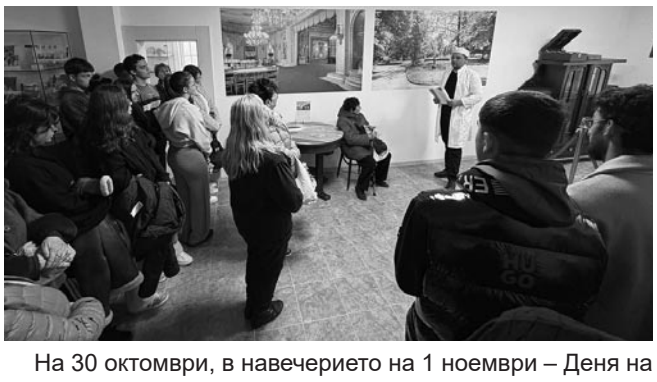
С получаването на признанието Община Георги Дамяново става почетен член на Съвета на европейската научна и културна общност.

„Това отличие е признание не само за културно-историческото богатство на нашия край, но и за усилията на моя екип, на местните читалища и на всички хора, които с отдаденост работят за съхраняването на традициите и развитието на културния живот в общината. Ще продължаваме с общи усилия да пазим и популяризираме това безценно наследство, защото то е наша гордост, памет и отговорност“, сподели кметът Нина Петкова.

Отличието „Златна монета Култура“ е изработено с двустранно златно покритие в Монетния двор на България. Сред останалите отличени тази година са Посолството на Република Молдова в България, Община Раднево, Недялко Йорданов – поет, драматург, режисьор, композитор и певец, както и Хайгашод Агасян – композитор, инструменталист, поет и певец.

Вършец

Ден на народните будители

На 30 октомври, в навечерието на 1 ноември – Деня на народните будители, музейната сбирка във Вършец организира среща-разговор на тема „Д-р Дамян Иванов – живот, отдаден за превръщането на Вършец в национален курорт и Град на здравето“.

В ролята на д-р Дамян Иванов се превъплъти Николай Тодоров от Театрална формация „Медека“ при НЧ „Христо Ботев – 1900“ – гр. Вършец. Чрез своя разказ той потопи присъстващите в живота и делото на една от значимите личности в историята на града. Гостите имаха възможност да научат повече за неговия принос, за всеотдайността и усилията му, превърнали се в основа за развитието на Вършец курорт и утвърждаването му като Град на здравето.

Срещата припомни, че будителството има много лица. То не се изразява единствено в просветителска дейност, а и в силата да създаваш, да вдъхновяваш и да оставяш след себе си значимо дело. Със своята визия, труд и отдаденост на родния край д-р Дамян Иванов заслужено заема място сред личностите, допринесли за развитието на Вършец.

Сред гостите на събитието бяха заместник-кметът на община Вършец Петър Стефанов, директорът на СУ „Иван Вазов“ Олга Яничкова, заместник-директорът Петя Цветкова, представители на НЧ „Христо Ботев – 1900“, жители на града, ученици от X клас на СУ „Иван Вазов“, както и възпитаници на клуб „Млади възрожденци“ с ръководител Яна Петрова.

В навечерието на Деня на народните будители подобни срещи ни напомнят колко важно е да пазим паметта за хората, които със своя труд, знания и родолюбие са оставили трайна следа в историята ни.

Защото будителите не са само част от миналото – те са пример, който продължава да ни вдъхновява и днес!

Нашата страница за Корея

Ким Чен Ун посети граничния град Дандон в Китайската народна република

Пхенян, 25 октомври (KCNA) – На 24 октомври уважаемият другар Ким Чен Ун посети град Дандон, провинция Ляонин на Китайската народна република и разгледа „Мемориалната зала на войната за съпротива срещу американската агресия и помощ на Корея“. Посещението отбеляза 76-ата годишнина от влизането на Китайските народни доброволци (КНД) на Корейския фронт по време на Отечествената освободителна война 1950-1953.

Мемориалната зала е паметник който пази за поколенията свещената история и нерушимата дружба между КНДР и КНР и сближава народите на двете страни, които са изковали своите истински другарски отношения и бойна дружба в борба срещу империалистическата агресия и достойно са ги пренасяли и развивали поколение след поколение.

Другарят Ким Чен Ун беше придружен от висши партийни и правителствени служители на КНДР и беше посрещнат от Ван Хунин, член на Постоянния комитет на Политбюро на ЦК на Комунистическата партия на Китай. Ким Чен Ун размени топли поздрави с Ван Хунин. Имаше церемония по поднасяне на цветя пред Паметника на Китайските народни доброволци. На кошницата с цветя от Ким Чен Ун беше написано: „Падналите Китайски народни доброволци ще бъдат помнени завинаги. Ким Чен Ун, Генерален секретар на Корейската трудова партия и председател на Държавния съвет на Корейската народнодемократична република“.

Ким Чен Ун каза, че народът на КНДР ще помни винаги славните години, когато се е борил заедно с китайския народ, и ще предаде вечна благодарност към китайския народ поколение след поколение за това, че е помогнал на корейската революция с цената на кръвта си.

Той обиколи „Мемориалната зала на войната за съпротива срещу американската агресия и помощ на Корея“, воден от Ван Хунин. Разглеждайки данните и многото експонати, ярко показващи великата история, другарят Ким Чен Ун каза, че мемориалната зала е потвърждение на нерушимото приятелство между КНДР и Китай. Той потвърди волята на корейската партия, правителство и народ да помнят и защитават завинаги прекрасната история, в която двете страни са преминали заедно през сурови изпитания.

След посещението, другарят Ким Чен Ун проведе сърдечен разговор с Ван Хунин.

Той каза:„Винаги ще помним историята, когато синове и дъщери на китайския народ помогнаха на нашата революция с цената на кръвта си и неотклонно и твърдо ще продължим историята на приятелството между КНДР и Китай“. И благодари на уважаемия другар генерален секретар Си Дзинпин за специалното внимание, което отдели на посещението му. Той предаде топлите си поздрави и най-добри пожелания на другаря Си Дзинпин, като изрази дълбока благодарност за гостоприемството, оказано му от град Дандон и провинция Ляонин. Като отбеляза, че високият международен престиж и достойнство на Китайската народна република днес са резултат от усилията и борбата на китайския народ под мъдрото ръководство на Китайската комунистическа партия, начело с другаря Си Дзинпин, другарят Ким Чен Ун заяви, че забележителните успехи на социалистическия съсед вдъхновяват корейския народ в неговата борба.

През същия ден Ким Чен Ун посети и разгледа фабриката за автобуси в град Дандон където беше топло посрещнат от работниците.

За да се върне у дома той прекоси новия моста между КНДР и Китай през река Амнок.

Ван Хунин придружи другаря Ким Чен Ун до средата на моста, за да го изпрати.

Наслаждавайки се на гледката към новооткрития мост, другарят Ким Чен Ун изрази очакване, че мостът несъмнено ще изпълни историческата си мисия да свързва двете страни и здраво да обединява техните народи.

Открит беше есенния международен търговски панаир в Пхенян

Пхенян, 27 октомври (KCNA) - 18-ият есенен международен търговски панаир в Пхенян беше открит с тържествена церемония в Централната младежка зала на 26 октомври. „Общо развитие и просперитет“ е темата на търговския панаир през тази година.

В залата са изложени най-малко 10 000 съвременни продукта, включително електроника, машини, строителни материали, лекарства, стоки на леката промишленост, хранителни продукти и стоки от първа необходимост от над 1000 вида, произведени от над 130 предприятия и компании от КНДР, Китай, Монголия, Бангладеш и Тайланд. Сред тях корейската търговска компания Kaesong Koryo Insam, фабриката за хранителни продукти Paektusan General и фабриката за хранителни продукти Songdowon General.

На церемонията присъстваха Юн Чон Хо, министър на външноикономически отношения на КНДР, заинтересовани лица и представители на изложителите.

В обръщението си на церемонията Юн Чон Хо заяви, че **последователната външноикономическа политика на Корейската трудова партия и правителството на КНДР е да разширяват външноикономическите си отношения с различни страни и региони по света на принципа на пълно равенство и взаимен интерес и да продължат да развиват двустранното и многостранното сътрудничество.**

Изразявайки убеждението си, че търговският панаир ще бъде успешен благодарение на позитивните усилия на участниците, той обяви откриването му.

Международният панаир в Пхенян се организира от Корейския международен конгресен център и има дълга история на развитие: Панаирът се организира за първи път през 1996 г. като чисто вътрешно икономическо събитие. От 2000 г. той прераства в международен форум. Поради големия интерес, през 2005 г. се въвежда и есенно издание, превръщайки панаира в събитие два пъти през годината(през пролетта и есента). Към края на 2026 г. вече са проведени 23 пролетни и 18 есенни издания.

Преди панаирът се провеждаше в огромния изложбен комплекс „Три революции“, но последните издания (2024 и 2026 г.) бяха преместени в Централната младежка зала в Пхенян. Тази зала е един от най-впечатляващите архитектурни паметници в столицата на КНДР. Сградата е построена през май 1989 г. специално за 13-ия Световен фестивал на младежта и студентите. Тя има ключово културно и политическо значение за страната, а в последните години се утвърди и като новото пространство за провеждане на Международния есенен панаир. Архитектурата на залата е изключително характерна. Покривът е проектиран така, че да наподобява крила на жерав, което придава на масивната бетонна конструкция усещане за динамика и лекота. Общата разгърната застроена площ на комплекса е около 59 000 квадратни метра. В сградата има зали, лекционни кабинети, библиотека, зали за танци и репетиции, както и ресторанти.

Централната младежка зала се използва активно за провеждане на конгреси и срещи на Социалистическия патриотичен младежки съюз на КНДР, концерти, театрални постановки и чествания на национални празници.

Улицата на учените

Улицата на учените „Мире“ е разположена на брега на река Тедон в Пхенян.

Тя е един от символите на отношението на партията и лично на другаря Ким Чен Ун към младите учени. През един октомврийски ден на 2015 г. той посети улицата на учените „Мире“, която току-що беше успешно завършена. Отбелязвайки, че жилищните сгради са построени на най-високо ниво, той каза с голямо задоволство, че младите учени и преподаватели могат да се нанесат в жилищата си незабавно, тъй като те са оборудвани с всички необходими мебели и домакински уреди. Млади и талантливи учени, които тогава получиха луксозни жилища на улица „Мире“, постигнаха след това забележителни успехи в образованието и научните изследвания, допринасяйки за развитието на икономиката на страната, подобряването на жизнения стандарт на хората и образованието на подрастващото поколение.

Улицата на бъдещите учени „Мире“ в Пхенян е един от най-известните съвременни градоустройствени проекти в КНДР. Мире“ означава „Бъдеще“ на корейски език. Улицата е наречена така, за да символизира стремежа на КНДР към бъдещ прогрес, основан на науката и новите технологии.

Намира се в централната част на Пхенян, разположена е по протежение на река Тедон, между Централната железопътна гара и моста Чонсон. Строителството започва през 2014 г. и приключва с официално откриване на **3 ноември 2015 г.** Проектът е завършен за по-малко от година, което е изключително постижение. Самата улица всъщност е огромен **булевард с шест ленти**, по протежение на който са изградени над 1000 модерни апартамента и повече от 100 обществени сгради (магазини, ресторанти, училища, детски градини, кина и т.н).

Жилищата са луксозни, с площ между 130 и 200 квадратни метра и се предоставят абсолютно безплатно(в това число и без наем) на преподаватели, учени и изследователи, основно свързани с разположения наблизо университет „Ким Чак“.

Най-емблематичната структура е **53-етажната кула „Унха“ (Галактика)**, която достига височина от 210 метра. Архитектурният дизайн и детайлите по улицата (включително мостовете) умишлено включват мотиви, наподобяващи структурата на **атом**, за да символизира постиженията на страната в ядрените технологии.

Районът около улицата е известен с това, че стана първата локация в КНДР с публична Wi-Fi мрежа, носеща същото име – „Мире“.

Намиращият се в близост университет е водещото **висше учебно заведение за инженерни и точни науки** в КНДР. Той носи името на **генерал Ким Чак** – висш военен командир, национален герой на КНДР и близък съратник на Ким Ир Сен. Създаден е на **27 септември 1948 г.** първоначално като Пхенянски политехнически колеж, в състава на Университета „Ким Ир Сен“. През 1951 г., по време на Корейската война, е преименуван в чест на загиналия генерал Ким Чак, а през 1988 г. официално получава статут на отделен университет. Разположен е на площ от **400 000 кв. метра** на брега на река Тедон в Пхенян, непосредствено до Улицата на учените „Мире“. В него се обучават **до 15 000 студенти** и работят над 2000 преподаватели и учени. Има 10 изследователски института, десетки факултети, включително по ядрена физика, информационни технологии, роботика, минно инженерство и металургия.

Университетът се смята за основния "инкубатор" на кадрите, които управляват и развиват ядрената, космическата и кибернетичната програма на КНДР.

Страницата подготви Людмил КОСТАДИНОВ

ОбС – Монтана

Съветниците гласуваха средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027–2029 г.

На последното си заседание общинските съветници в Монтана промениха текстове в Наредбата за местните такси и цени на услуги заради увеличените разходи за труд, осигуровки и поддръжка. Повишават се цените на допълнителни педагогически дейности в детските градини за чужд език, спорт, изкуства, както и месечната такса за ползване на ученическото общежитие и на цената на билети за общинския плувен басейн.

– за отглеждане на деца по 4 часа в събота – 20 евро на дете на ден;

– за чужд език, танци, спорт, художествени дейности – 2 евро на дете за учебен час от 30 минути;

– за логопед, което не е дейност на детската градина: за групова работа – 5 евро на дете за учебен час от 30 минути с групи до 5 деца, за индивидуална работа – 10 евро за учебен час от 30 минути;

– за психолог, което не е дейност на детската градина: за групова работа – 5 евро на дете за учебен час от 30 минути с групи до 5 деца, за индивидуална работа – 10 евро за учебен час от 30 минути;

– за ученици, които ползват общежитие – месечна такса в размер на 15.34 евро;

– за ученици от училища без VI СУ „Отец Паисий“ – Монтана, ползващи закрит плувен басейн в група с инструктор по плуване в учебно време – месечно 10.23 евро;

– за ползване на закрит плувен басейн 1 час в извънучебно време от ученици за ползване на закрит плувен басейн 1 час в извънучебно време от ученици – 1.53 евро;

– за ползване на закрит плувен басейн 1 час в извънучебно време от граждани – 3.07 евро.

Съветниците гласуваха средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027–2029 г. Тя трябва да осигури финансова стабилност и балансиран бюджет за местните дейности, на реален тригодишен анализ на събираемостта на приходите и запазване размерите на целевите субсидии за капиталови разходи.

Одобрено бе кандидатстването на Община Монтана по два европроекта по програма „Образование 2021–2027“ на стойност над 127 000 евро. Всеки от тях със 100% безвъзмездна финансова помощ. Първият проект предвижда курсове за грамотност, дигитални умения и професионално обучение на хора над 16 години, а вторият – превенция на сегрегацията и дискриминацията в училищата чрез осигуряване на равен достъп до качествено образование, общностни обучения и сътрудничество между педагози и родители.

Прието бе защитеното жилище за хора с умствена изостаналост за бъде преместено от настоящия апартамент в по-просторна сграда в с. Д-р Йосифово. Социалната услуга ще получи безвъзмездно право на управление за срок от 10 години за по-добро обгрижване на потребителите ѝ, а освободеното жилище в Монтана ще се върне в общинския фонд за настаняване на крайно нуждаещи се граждани.

След проведен конкурс, за управител на регионалното депо за отпадъци ще бъде назначен Иван Иванов.

Мездра

Общинският съвет обсъди промяна в структурата на ОбП „Стопански дейности“

Мирослав ГЕТОВ

На своята октомврийска сесия Общински съвет (ОбС) - Мездра обсъди проект на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Общинско предприятие (ОбП) „Стопански дейности“, внесен за разглеждане от кмета Иван Аспарухов във връзка с придобиването чрез покупко-продажба от Община Мездра на сградата на Дома на железничаря.

„С оглед необходимостта от ефективно управление, поддръжка, стопанисване и организиране на дейностите в обекта е необходимо в структурата на ОбП „Стопански дейности“ да бъде създаден нов сектор „Културни и концертни дейности“, пише в докладната записка. Основните функции на новия сектор ще бъдат:

• Управление и стопанисване на сградата на Дома на железничаря;

• Организиране, координиране и обезпечаване на културни, образователни и обществени събития;

• Техническо обслужване на мероприятията;

• Поддръжка на материалната база и оборудването;

• Взаимодействие с културни институции, творчески организации, учебни заведения и други партньори;

• Осигуряване на условия за провеждане на културния календар на общината.“

„За нормалното функциониране на сектора е необходимо разкриването на 7 щатни бройки, които ще осигурят административното, техническото и организационното обслужване на дейностите в обекта“, се казва още в докладната. Същевременно от общинската администрация предлагат занапред сградата за култура и изкуство да се казва „Дом на културата“.

В резултат на проведените разисквания съветниците възложиха на директора на ОбП „Стопански дейности“ инж. Тодор Христов да изготви и представи в ОбС, с копие до кмета на общината, мотивирано предложение за включването на 3 щатни бройки за обезпечаване дейността на сектор „Културни и концертни дейности“ - „Дом на културата“ в предложената нова структура на предприятието, в рамките на общата численост на персонала от 31 щатни бройки. Предложението трябва да съдържа сравнителна таблица на действащото и предлаганото разпределение на щатните бройки по структурни звена и функции, наименованията и основните функции на длъжностите в представената нова структура, при запазване на общата численост на персонала от 31 щатни бройки. Определеният срок за представяне на предложението е 19.11.2026 г.

С други свои решения ОбС прие отчета за дейността на „Екопроект“ ООД - Враца за третото тримесечие на т. г. и определи нов размер - 1100 €, на основната месечна заплата на управителя на общинските транспортни дружества „Мездра-Автотранспорт-2003“ и „Транс-Авто-2015“ ЕООД инж. Васил Иванов, считано от 1 ноември 2026 г.

Актуализирана беше Годишната програма за управление и разпореждане с имоти общинска собственост за 2026 г., като в раздел „Под наем“ на програмата беше включено „Отдаване на имоти под наем чрез публично оповестен конкурс с процедура за избор на оператор на язовирна стена за възлагане стопанисването, поддръжката и експлоатацията на язовира“ на следния имот: Язовир „Горна Бешовица“.“

ОбС се разпореди с поземлени имоти - частна общинска собственост в землищата на селата Брусен, Горна Кремена, Старо село и Царевец.

Във връзка с искане от директора на Областна дирекция (ОД) „Земеделие“ - Враца за предоставяне на имоти - полски пътища, ОбС предлага на директора на ОД „Земеделие“ да упражни правомощията си, като определи със заповед цената на имотите - полски пътища (които не са необходими за осигуряване на транспортен достъп до обработвани земеделски имоти) на ползватели, които са подали заявления до председателя на комисията по чл. 37в, ал. 1 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, в размер на средното годишно рентно плащане за землища в община Мездра.

Снимка: Павел Петров/ Община Мездра

Берковица

Връчиха националната литературна награда „Йордан Радичков“

В Берковица се проведе седмото издание на Националната литературна награда „Йордан Радичков“, в което участие взеха рекордните 41 автори със сборници с разкази.

На церемонията присъстваха председателят на Общинския съвет Ангелина Емилова, кметът на Община Берковица г-н Радослав Найденов, общинският съветник Иван Иванов, директорът на дирекция „СУТППОЗГЕ“ Ася Велиславова, представители на пенсионерските клубове, както и гости и жители на Берковица.

Журито на тазгодишното издание бе с председател Митко Новков – литературен критик, автор и журналист. В състава му бяха още Петя Генова – педагог, журналист и председател на НЧ „Иван Вазов – 1872“, Пламен Антов – литературен изследовател, професор, поет и писател, Петър Чухов – поет, писател и музикант, и Горан Атанасов – учител, писател и общински съветник, инициатор за учредяването на наградата през 2019 г. Петър Чухов и Горан Атанасов не успяха да присъстват на церемонията.

Отличените автори са:

Първа награда: Деян Енев за „Тъгувам за Киото“

Втора награда: Женя Димова за „Скъпи мои ангели“

Трета награда: Здравка Евтимова за „Каварненски разкази“

Награда „Свирепо настроение“: Стефан Сретник за „Дека требе“

Награда „Опит за летене“: Петър Барбалов за „Казвам на децата и другите“

Поздравления за наградените автори и благодарност към всички участници, членовете на журито и присъстващите за подкрепата към българската литература и съхраняването на литературното наследство на Йордан Радичков!

Община Берковица

„130 извора – От извора за жадните“ – история, памет и духовност, събрани в една книга!

Салонът на читалището в село Замфирово се изпълни с жители и гости, дошли да бъдат част от представянето на книгата „От извора за жадните“ на Тодор Димов – едно пътуване към корените, миналото и богатото историческо наследство на родния край.

Във фоайето на читалището беше подредена впечатляваща изложба от артефакти, семейни реликви и дарени етнографски предмети. Специален кът представяше автора чрез снимки, разкриващи моменти от неговата биография и хобита. В центъра на експозицията беше макет на билото на връх Непирче с двете крепости – римската и византийската.

Сред официалните гости на събитието беше кметът на община Берковица Радослав Найденов, представители на Общински съвет, председателят на Фондация „Народни читалища“ Юрий Вълковски, Ана-Мария Герасимова от издателство „Самодиви“, Камелия Светославова от РЕКИЦ – Монтана, представители на МИГ Берковица, Годеч и Драгоман, както и спонсори и приятели на читалището.

Авторът Тодор Димов представи своята книга и с интерес отговори на въпросите от публиката, споделяйки вдъхновението и историите, които стоят зад написаното.

Прекрасен финал на вечерта беше сценичното представяне на една от легендите в книгата, в което се включиха самодейците от театралния състав и детска формация „Бабините“. Песента за Замфирово прозвуча в изпълнение на Смесената певческа група към пенсионерския клуб.

Учениците от ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, също поздравиха присъстващите с вълнуващо участие в навечерието на 1 ноември – Деня на народните будители.

130 извора – 130 повода да помним, да пазим и да предаваме нататък!

Защото, докато има извори, няма да изчезне историята. Докато има будители, ще има памет, знание и духовност. Именно те ни държат живи и съхраняват жива и нашата история – за да я познават и следващите поколения.

Книгата „От извора за жадните“ може да бъде закупена в читалището в село Замфирово. Всички приходи от продажбите ще бъдат в подкрепа на неговата дейност.

Нека заедно пазим извора на паметта, защото народ без история няма бъдеще!

Блъф с изкуствения интелект

> от стр. 1

В Съветския съюз основателите на кибернетиката са академик Глушков и неговият екип, които тогава в Киевския институт по кибернетика полагат основите на кибернетичните системи и оценяват осъществимостта на тяхното създаване. Чрез работата си се срещнах с тях в началото на 80-те години на миналия век и видях колко дълбоко са обмисляли този проблем и въпреки това са грешали в прогнозите си за създаването на високоинтелигентни машинни системи.

Факт е, че създавайки ИИ, човечеството решава проблема за създаването на същество, подобно на себе си, макар и неживо, но притежаващо същите възможности. Хората са затворена, мащабна система, може би най-сложната на земята. В теорията на мащабните системи съществува правило, че една система може напълно да разбере света около себе си само като разбере себе си. Това означава, че за да създадат успешно същество, подобно на себе си, хората първо трябва да разберат себе си, а за да създадат ИИ (аналог на човешкия мозък), трябва да разберат как той функционира и как се различава от животните. Въпреки всички постижения на съвременната наука, ние все още не знаем точно как функционира човешкият мозък. Съществуват научни хипотези за неговата невронна структура и водещи микробиолози по света се опитват от десетилетия да създадат точен модел на човешкия мозък, базиран на изучаване на физиологичните свойства и микромрежите на мозъка, и да започнат да симулират изкуствен интелект с него, но все още не са постигнали нищо близко до резултат. Водещият руски микробиолог и академик Анохин в скорошно интервю призна, че всяко твърдение, че се знае как е структуриран и функционира мозъкът е чист блъф. Следователно, за да създадем изкуствен интелект, първо трябва да разберем как работи човешкият мозък и едва след това можем да преминем към добре обоснован дизайн на негов аналог.

Създаването на изкуствен интелект изисква решаването на два проблема: да му дадем съзнание и достатъчна памет. Като се има предвид, че все още не разбираме механизмите, които формират съзнанието в човешкия мозък, съвременните разработчици на изкуствен интелект се опитват да заменят съзнанието, като възложат тази функция на компютър. Използвайки разклоняващи се адаптивни алгоритми (имитация на мислене), оптималният резултат се търси чрез изпробване на множество възможни решения на даден проблем, а компютърът трябва да запомни всички тези опции. С други думи, създаваният ИИ имитира мисловния процес и го замества с елементарни изчислителни операции, които механично изпробват възможни решения. По този начин мисловният процес се заменя с механичен заместител, изискващ много памет, и без съзнание, той е просто парче желязо, неспособно да мисли.

Струва си да се отбележи, че създаването на съвременен ИИ изисква голямо количество електричество, което е разбираемо, тъй като при симулиране на мислене той трябва да решава множество математически проблеми, свързани с изпробването на възможни решения на даден проблем. Съвременният компютър, въпреки сложността на проблемите, които решава, е доста примитивен. Малко хора знаят, че според теорията на цифровите компютри те могат да извършват само една операция - събиране на числа - и всички останали математически и логически операции се сведат до събиране. Например, те свеждат изваждането до събиране, като присвояват знак минус на един член, така че при извършване на математически операции машината изисква огромен брой операции за събиране, откъдето идва и непосилното количество памет и енергия, необходими за това.

Съвременните разработчици на ИИ са свели всичко до запомняне на колкото се може повече необходими и ненужни опции, вместо да запомнят само това, което е необходимо за решаване на даден проблем. Академик Глушков изрично заяви, че целта на създаването на изкуствен интелект не е да се запомни колкото се може повече информация, а да може веднага да се анализира и да се забрави ненужната информация.

В обширното си интервю за „Литературная газета“ в средата на 70-те години на миналия век относно проблема със създаването на изкуствен интелект, той дава пример с човешкия интелект. Човек върви по улицата от точка А до точка Б, виждайки и чувайки огромно количество информация – идващи покрай тях минувачи, звукът на преминаваща кола, детски плач, човек на прозорец, дървета и много други. Когато решават проблема с движението, те веднага забравят цялата тази информация и запомнят само желания маршрут. Този процес на разбиране и забравяне на ненужна информация е това, което изкуственият интелект трябва да научи, и за това не са необходими огромни количества памет. Следователно, нововъзникващият изкуствен интелект далеч не е способен да се съпротивлява и контролира хората; той е твърде примитивен за това. Докато хората не разгадаят мистерията на човешкия мозък, няма от какво да се страхуват, но това не означава, че усъвършенстването на изкуствения интелект не може да навреди на човечеството. Съвременните интелигентни системи значително помагат на хората в много области на живота и дейността, но могат да бъдат използвани както за добро, така и за зло. Това е особено вярно при разработването на оръжейни системи. Например, по време на конфликта между САЩ и Иран, американците, следвайки команда от изкуствен интелект, извършиха трагичен удар по сградата на девическа гимназия. Изкуственият интелект просто не е бил актуализиран с точна информация за това кой се намира там и вместо това е издал команда за удар по децата. ООН обаче наскоро прие резолюция, подписана от водещи държави, включително Русия, която позволява на военни роботи да откриват огън без човешко разрешение. Това означава, че роботът може да стреля по всяка цел, която идентифицира, включително по приятелски войски. Следователно, предотвратяването на „приятелски огън“ може да изисква широко разпространеното внедряване на системи за идентификация „свой-чужд“, което не е лесно и не гарантира предотвратяването на инциденти. Тези примери показват, че разработването на интелигентни системи изисква сериозен надзор от световната общност, но това не означава, че такива системи ще поемат контрол над хората в обозримо бъдеще.

https://topwar.ru/290855-blef-s-iskusstvennym-intellektom.html

Монтана

Музейната зала на РИМ – събра пазителите на миналото

С успех се проведоха 54-те краеведски четения

На 27 октомври 2026 г. Регионалният исторически музей в Монтана беше домакин на традиционните **Петдесет и четвърти краеведски четения**, организирани съвместно с Дружеството на краеведите – Монтана. Престижният форум отново събра изследователи, музейни специалисти, гости и почитатели на родната история, за да докажат, че градът ни е истински пазител на българската памет.

Събитието премина под традиционния патронаж на кмета на Община Монтана Златко Живков. Четенията бяха официално открити с приветствие от временно изпълняващия длъжността директор на РИМ - Монтана Даниел Йорданов, който подчерта, че историята не е застинала фактология в учебниците, а жив организъм, който „диша“ чрез изследванията, а понякога и чрез емоциите и страстите на хората.

Специално приветствено слово към присъстващите отправи и г-н Александър Герасимов – директор на Дирекция „Хуманитарни дейности“ към Община Монтана, който подкрепи знаковото културно събитие.

След него приветствено слово към присъстващите гости, музейни специалисти и краеведи поднесе и председателят на Дружеството на краеведите в град Монтана и главен вдъхновител на събитието Стефан Стефанов. В своето изказване той отбеляза, че форумът е посветен не само на предстоящия Ден на народните будители (1 ноември), но и на важна юбилейна годишнина – 425 години от рождението на бележития католически архиепископ Петър Богдан Бакшев (1601–1674) от Чипровци, автор на най-ранния известен труд по история на България („За древността на бащината земя и за българските дела“). Ст. Стефанов изтъкна още, че сред 14-те докладчици има както изявени професионалисти, така и любители, а също и сънародници, писали за нашия край от САЩ. Той отбеляза с гордост, че краеведите първи се докосват до малко познати теми, изграждайки мост на приемственост между поколенията.

През целия ден залата на музея се изпълни с изключително богато тематично разнообразие и завладяващи доклади:

– От топонимите в с. Бързия и региона, през аптечното дело в Берковица и непубликуваните ръкописи на Кръстьо Пишурка;

– От съдбите на бележити личности, историята на женските дружества в Лом и Монтана, до спомените за позабравени спортни фигури от недалечното минало, както и спомени за работата на местни предприятия като фирма „Май“ и консервения комбинат „Гаврил Генов“ в село Огоста (дн. кв. на Бойчиновци).

От ръководството на РИМ – Монтана и Дружеството на краеведите изказват дълбока благодарност към Община Монтана и кмета Златко Живков за подкрепата и грижата към културно-историческото наследство на Северозапада, както и към всички докладчици и гости за тяхната активност.

С вдъхновяващото послание, че *„без древността на бащината земя нямаше да има български дела днес“*, участниците си пожелаха здраве, вдъхновение и нови творчески срещи и успехи и през следващата 2027 година.

Даниел ЙОРДАНОВ
вр.и.д. на РИМ - Монтана

Община Лом

Близо 100 % от децата посещават детските градини

Община Лом отчита близо 100 % обхват на децата в детските градини, стана ясно по време на дискусия за споделяне на добри практики по Механизма за обхват и задържане на децата в образователната система, с фокус върху предучилищното образование. Форумът събра директори и учители от детските градини, здравни медиатори, експерти от Регионалното управление на образованието (РУО) – Монтана, Община Лом и фондация „Рома-Лом“, които анализираха постигнатите резултати и набелязаха бъдещи мерки.

Участниците се обединиха около извода, че този много висок процент обхванатост на децата е резултат от добрата материална база на детските заведения в общината, високата квалификация и всеотдайност на педагогическите специалисти и ефективното взаимодействие между всички институции, включени в Механизма за обхват и задържане на децата в образователната система.

Експертите дискутираха и специфични предизвикателства с много малкото необхванатите деца. Като основен проблем бе изведен казусът с малък брой деца, чиито родители отказват задължителна ваксинация, което по закон ограничава приема им в детските градини. Анализът на образователните и здравните медиатори показва, че това явление се наблюдава основно в две групи семейства - такива, които са повлияни от заблуждаваща или напълно невярна информация, предимно от социалните мрежи, или изобщо липса на такава, както и семейства, в които едно от децата е диагностицирано с аутизъм или друго специфично заболяване, което поражда опасения у родителите относно имунизациите.

Иновативният проект на Регионалното управление на образованието (РУО) – Монтана – „Да стигнеш до училище – ръка, подадена навреме“, бе представен от Персияна Петкова, старши експерт по предучилищно образование в РУО – Монтана. Той има за цел да изгради мостове между институциите и уязвимите общности, като предостави навременна подкрепа, индивидуална работа с родителите и превенция на отпадането още в най-ранна възраст. Проектът беше оценен като ключов инструмент за преодоляване на съществуващите бариери и осигуряване на равен старт за всяко дете.

Участниците в дискусията поеха завършиха с ангажимент за още по-тясно сътрудничество между Общината, РУО, неправителствения сектор и здравните медиатори. Предвиждат се още целенасочени информационни кампании сред родителите, за да се разсеят митовете около ваксинацията и да се гарантира правото на образование на всяко дете.

Ракетният дуел Иран срещу САЩ и Израел през 2026 г.

А. Григоров

Военните действия и обменът на удари започнаха на 28 февруари 2026 г. с масирани атаки на САШ и Израел срещу цели в Иран отново в момент на незавършили преговори.

Преди началото на операцията оценките на западните експерти бяха, че Иран разполага с приблизително 2500 балистични ракети в своя арсенал. В хода на интензивната война срещу Иран през 2026 г. съюзническите сили са изразходвали хиляди ракети прехващачи. Точният общ брой остава строго пазена военна тайна от Израел и САЩ, но мащабът се изчислява на база интензивността на атаките и официалните доклади за изчерпване на военните запаси. Израел се смята, че е изстрелял над 650 прехващача и е изчерпал практически своите запасите. За да защитят своите бази в Близкия изток и да подпомогнат Израел, САЩ също са изразходвали огромна част от глобалния си арсенал. Доклад на Центъра за стратегически и международни изследвания (CSIS) разкрива, че между февруари и юли 2026 г. САЩ са изстреляли около 65% от своите налични ракети Patriot и поне 38% от общия си запас от противобалистични прехващачи THAAD. За гарантиране на успешно поразяване на иранските балистични ракети, експертите потвърждават масовото използване на два и повече прехващача срещу една цел. Военното командване на САЩ официално предупреди Белия дом през август 2026 г., че запасите от ракети за противоракетна отбрана са спаднали до „критично ниски нива“, което наложи временно ограничаване на по-нататъшни мащабни нападателни операции на САЩ срещу Иран.

За разлика от Израел и САЩ, арабските съюзници в Персийския залив предоставиха конкретна официална статистика за своите прехващания. Като суверенни държави, които официално не са страна в прекия конфликт, те публикуваха тези данни, за да успокоят пазарите и собственото си население, че небето им е защитено и че разполагат със стабилни запаси. Когато съберем официалните данни, докладите на разузнаването и независимите анализи към август 2026 г., общата картина на ракетния дуел в Близкия изток разкрива най-мащабния и скъп противоракетен сблъсък в човешката история. Ето как изглежда крайният баланс между изстреляните ирански балистични ракети и използваните срещу тях прехващачи:

Изстреляни ирански балистични ракети: Приблизително 950 – 1 000 броя.

Разпределение: Около 650 срещу Израел, 174 срещу ОАЕ, 101 срещу Катар, над 38 срещу Саудитска Арабия, както и единични удари срещу американски бази в Ирак и Диего Гарсия.

Използвани ракети-прехващачи: Приблизително 2 000 – 2 500 броя.

Разпределение: Между 1000 и 1500 от страна на Израел и САЩ (системи Arrow 2/3, THAAD, Patriot, SM-3) и около 1000 от арабските съюзници в Залива (ОАЕ, Саудитска Арабия, Катар).

При това ефективността на прехващането, дори по данни на Израел, САЩ и атакуваните страни от региона срещу балистични цели се движи между 90% и 95%. С други думи поне около 10 % от атакуващите ракети пробиват отбраната и достигат целите. Данните потвърждават правилото на противоракетната отбрана – за всяка 1 иранска балистична ракета са изстрелвани средно по 2 до 2.5 прехващача. Това се прави с цел гарантирано унищожаване. Този конфликт буквално изпразни складовете на Запада. Фактът, че САЩ изразходваха 65% от своите запаси за Patriot и близо 40% от тези за THAAD само за половин година, създаде критичен дефицит. Поради тази причина западната отбранителна индустрия в момента е в режим на пълна мобилизация, а държави като Саудитска Арабия спешно пренасочват договорите си към алтернативни доставчици.

Иран постигна икономическо изтощение на противниците си. Докато една иранска балистична ракета (от типа на "Фатех" или "Хайбар") струва 200-300 000 долара, двата прехващача (Patriot или Arrow), изстреляни срещу нея, струват общо между 6 и 8 милиона долара.

Прогнозите към август 2026 г. показват, че пълното възстановяване на запасите няма да се случи до края на годината за нито една от страните. Въпреки че президентът Доналд Тръмп публично оспорва твърденията за опасен недостиг, анализите на Центъра за стратегически и международни изследвания (CSIS) и разузнавателните доклади очертават сериозна логистична криза. При това главният проблем дори не е цената, а липсата на производствен капацитет. Ето конкретните прогнози за трите основни лагера до края на 2026 г.:

Съединени щати (САЩ): Пентагонът е изправен пред бавно производствено темпо. В момента се получават едва около 20 нови ракети Patriot на месец. Прогнозите до края на 2026 г. са песимистични. Поради изразходването на над 1500 ракети Patriot, в складовете на САЩ са останали под 1000 бройки. Завръщането към нивата отпреди войната с Иран ще отнеме минимум 3 или повече години (около 2029 г.).

Корабни прехващачи (SM-3 и SM-6): Очаква се възстановяването им да отнеме около 2 години.

Единствено офанзивните ракети с по-кратък цикъл на производство (като PrSM) ще отбележат бърз скок, като се очаква масовото им доставяне в рамките на следващите 8 до 12 месеца.

Израел предприе агресивни индустриални мерки. Arrow 2 и Arrow 3: Израелските аерокосмически индустрии (IAI), в партньорство с американски доставчици, стартираха денонощен режим на работа. Очаква се до края на 2026 г. Израел да покрие критичните си нужди за *непосредствена отбрана*. David's Sling (Прашката на Давид): Производството е силно зависимо от компоненти от САЩ. Тъй като веригите за доставки на американските компании (като Raytheon) са претоварени, Израел няма да успее да запълни изцяло капацитета си до декември 2026.

Иран: Изненадващо бързо възстановяване на арсенала.

Въпреки че съвместната кампания на САЩ и Израел се твърдеше, че е унищожила или повредила около две трети от иранските ракетни запаси и голяма част от площадките за изстрелване, Техеран възстановява капацитета си много по-бързо от очакваното. Първоначалните оценки сочеха, че на Иран ще са нужни години. Новите разузнавателни данни обаче показват, че Иран може още до края на годината или в началото на 2027 г. сериозно да увеличи масовото производство на балистични ракети от следващо поколение и поне две трети от мобилните му ракетни установки са оцелели.

Конкретните прогнози и разузнавателни данни за Иран към август 2026 г. сочат, че страната демонстрира изключителна индустриална устойчивост, която изненада западните анализатори. Въпреки масираните бомбардировки на САЩ и Израел, Техеран не само възстановява загубите, но и променя тактиката си. Данните на американското и израелското разузнаване показват, че между предходните вълни на конфликт Иран е успявал да поддържа темпо от 100 до 125 балистични ракети на месец. Към момента иранският военнопромишлен комплекс е рестартирал линиите си в импровизирани и оцелели заводи. Официални лица от Ислямската революционна гвардия (IRGC) дори твърдят публично, че настоящото производство на балистични ракети и дронове вече надвишава темпото, с което те се изразходват или разполагат на терен. Предишните оценки сочеха критично свиване на запасите, но актуалните анализи потвърждават, че Иран е запазил стабилно ядро от над 2 000 балистични ракети със среден обсег, способни да достигнат всяка точка на Близкия изток. Стратегическият план на Техеран, заложен преди ескалацията, предвиждаше изграждането на арсенал от 8 000 балистични ракети до 2027 г. с цел пълно насищане и преодоляване на съюзническата ПВО. Въпреки че войната забави този план, Иран се опитва да се върне на тази траектория още до края на тази година. Основната причина за бързото възстановяване е провалът на стратегията за пълно унищожаване на подземните бази чрез въздушни удари. Сателитни снимки от Airbus Defence and Space показват, че иранските инженерни екипи бързо са разчистили и асфалтирали наново входовете на дълбоките подземни тунели (т.нар. „ракетни градове“), които бяха блокирани от съюзническите бомби. По този начин Иран си върна достъпа до стотици мобилни пускови установки и готови ракети, които бяха блокирани под земята по време на пика на ударите. Прогнозата за края на годината не е свързана само с бройката, но и с качеството на оръжията. Иран спешно адаптира тактиката си, преминавайки към масово производство на ракети с разделящи се и маневрени бойни глави. Това прави прехващането им от американските системи изключително трудно и принуждава разчетите да хабят още повече прехващачи за една цел. Техеран залага на комбинация от евтини дронове и балистични ракети. Тъй като САЩ вече са изразходвали близо две трети от глобалния си запас от ракети Patriot, прогнозата е, че до края на 2026 г. Иран ще разполага с достатъчно капацитет да принуди съюзниците да започнат „да пропускат“ определени удари, за да пестят скъпоструващите си прехващачи.

Ако Иран към август 2026 има запас от 2000 ракети и производство 125 ракети на месец въпросът е как ще създаде запас от 8000 ракети дори до края на 2027?

Настоящото темпо от 125 ракети на месец се отнася за отбранителния капацитет в условия на активен конфликт и възстановяване на щетите от бомбардировките. Прогнозите на Пентагона се основават на допускането, че Техеран планира да утрои производствените си линии до края на годината. За да достигне Иран целта си от 8000 ракети до края на 2027 г., страната трябва да произвежда по 375 балистични ракети на месец, което се равнява на годишно производство от 4500 ракети. Ето как се разпределят математическите изчисления стъпка по стъпка:

За да разберем колко нови ракети трябва да бъдат сглобени, изваждаме текущия наличен запас от крайната стратегическа цел: 8000 – 2000(към август 2026) = 6000 нови ракети

Времето от края на август 2026 г. до декември 2027 г. (включително) възлиза на точно 16 месеца (4 месеца от 2026 г. и 12 месеца от 2027 г.). Така получаваме месечно производство от 375 и годишно производство 4500 ракети. За да премине от сегашните 125 ракети към изчислените 375 ракети на месец, Иран ще трябва да реализира точно 3-кратно (300%) увеличение на сегашния си производствен капацитет. Военните експерти смятат, че това е напълно постижимо, още повече ако Иран внася някои компоненти за своите ракети от приятелски страни. В случая вноса от Русия е изключен тъй като тя самата разширява своето производство за нуждите на войната в Украйна.

За пълното неутрализиране на потенциалния ирански арсенал от 8000 ракети, на САЩ и Израел ще са им нужни поне 16 000 ракети-прехващачи при спазване на военния стандарт от две защитни ракети срещу една нападателна цел. При средна цена от 3,5 милиона долара за един модерен прехващач (цени между 2 млн. за Patriot и 4 млн. за Arrow 3), производството на тези 16 000 ракети ще струва на съюзниците 56 милиарда долара. Но главното, както вече, посочихме, няма да е финансовия разход, а време за производство. Израелското производство е свързано с вноса на най-важните компоненти от САЩ и всяко негово увеличение ще намали съответно американското производство. Тъй като САЩ в момента произвеждат по-малко от 300 ракети Patriot на година, заводите на Lockheed Martin и Raytheon ще трябва да работят на максимален капацитет над 50 години, за да доставят такова количество прехващачи без чужда помощ или мащабна индустриална мобилизация. Но дори САЩ и Израел да увеличат общото си производство 7 пъти, до блануваните 2000 прехващача на година, времето за да натрупат необходимите запаси за нова война срещу Иран ще намалее до 8 години или някъде към 2034-2035 година. През тези седем години обаче Иран може да произведе над 30 хиляди допълнителни ракети.

Тонът на САЩ се е променил напълно

Генерал-майор Мохсен Резаеи, секретар на Върховния съвет за национална сигурност на Иран, потвърди, че се води дебат относно това дали Иран трябва да запази настоящата си ядрена доктрина, ако войната се възобнови, като същевременно заяви, че тонът на САЩ се е променил напълно.

В интервю за националната телевизия в събота вечер (24.10.2026) Резаи заяви, че е получил и внимателно е прегледал писмо от вицепрезидента на САЩ Джей Ди Ванс, но все още не е дал официален отговор... *„Все още не е взето ново решение“*, каза той...

Той добави, че има промяна в езика на Вашингтон. *„Техният тон се промени напълно и това е много добър знак“*, заяви той.

Последните забележки на Резаи идват на фона на многократни изявления на ирански официални лица, че ядрената доктрина на страната засега остава непроменена. В същото време вратата е отворена за преглед в зависимост от поведението на САЩ. В по-ранни интервюта, включително за Ал Джазира през септември, началникът на службата за сигурност потвърди ангажимента си към фетвата на покойния върховен лидер, забраняваща ядрените оръжия, но предупреди, че продължаващата американска и израелска агресия и натиск биха могли да накарат Техеран да преразгледа членството си в Договора за неразпространение на ядрени оръжия (ДНЯО). Иран също така последователно обуславя всяко завръщане към преговори с пълното изпълнение на седемте си искания, сред които прекратяване на военните действия на всички фронтове, освобождаване на замразени активи и вдигане на морската блокада, като същевременно настоява, че нито един грам обогатен материал няма да напусне страната.

Ядрена доктрина и обществени искания

Резаи подчерта, че иранският народ има легитимни искания. Той отбеляза, че врагът е насочил атаките към ядрените центрове на Иран въпреки пълното сътрудничество на Техеран с инспекциите на МААЕ и потвърдения мирен характер на програмата. ... Той повтори: *„Ние сме членове на ДНЯО и имаме двадесет и две права. Твърдо отстояваме правата на народа на Иран и, разбира се, разглеждаме и въпроса за времето. Сега чакаме отговора от американците.“*

Писмо на Ванс и американския тон

Относно писмото от вицепрезидента на САЩ, Резаи потвърди: *„Проучих писмото, но все още не съм му отговорил. Тонът е напълно променен и е различен от предишния от Тръмп, а това е един от признаците за силата и победата на иранската нация.“*

Той отказа да разкрие допълнителни подробности за съдържанието на писмото, отбелязвайки, че американската страна не го е направила публично достояние.

Дипломация и условия

По отношение на продължаващата дипломация, Резаи добави... *„Заявихме, че трябва да видим промяна в поведението на Америка и изпълнението на седемте условия може да бъде един от признаците за тази промяна“. ...*

Що се отнася до различията с по-ранния меморандум за разбирателство от Исламабад, той отбеляза, че неясностите, като тези относно управлението на Ормузкия проток, са разрешени в седемте условия. *„Ормузкият проток вероятно няма да бъде отворен отново, освен ако условията на Иран не бъдат изпълнени.“*

Регионалната сигурност и срещата в Техеран

Ръководителят на сигурността също така се обърна към неотдавнашната четиристранна среща в Техеран, заявявайки, че победите на иранската нация и поражението на Съединените щати ясно показват, че чуждестранните сили не могат да гарантират регионалната сигурност. Той каза, ***„На четиристранната среща в Техеран и четирите страни твърдо обявиха позициите си срещу ционисткия режим и беше решено тези срещи да продължат и тази среща ще бъде началото на съвременните договорености в Западна Азия и постигането на сигурност в региона от самите страни от региона“***. Резаи подчерта, че регионалната сигурност не е възможна без Иран, посочвайки способността на страната да издържи на масивен външен натиск, включително на хиляди бойни полети на НАТО. ...

„Решени сме да прекратим войната по такъв начин, че никой друг да не посмее да атакува Иран, ще бъдем твърди и ще защитаваме правата на иранската нация“, каза той.

„Ако Америка предприеме действия, ние ще я победим. Ако врагът допусне грешка, ще се изправи пред ужасна атака и горда защита.“

По-широк контекст и национална устойчивост

Позовавайки се на изявленията на европейските страни, Резаи посочи: *„Канцлерът на Германия изрази щастието си по време на атаката на ционисткия режим срещу Иран и каза, че мръсната работа на Запада се върши от Израел. Сега Макрон и дори Зеленски признават, че икономическата криза в Европа и света се дължи на американската война срещу Иран, вече всички са наясно, че ако Иран пострада, светът ще пострада.“*

„Днес, където и да отиде Тръмп, той трябва да отговори защо е започнал войната срещу Иран“, каза той. *„Всичко това се дължи на съпротивата и смелостта на иранския народ и светът днес е свидетел на големия и влиятелен капацитет на иранския народ.“*

„Няма семейство в Америка, което да не е преживяло натиска, причинен от войната в Иран, и този ефект се усеща по целия свят“, добави той.

Резаи допълнително подчерта, че неотдавнашната война е доказала пълното установяване на национална държава в Иран през последните 47 години и широкия консенсус сред официалните лица. Той призова за продължаваща съпротива на икономическия и културния фронт, наред с военния, отбелязвайки положителна промяна в глобалното обществено мнение спрямо Иран в резултат на непоколебимостта на иранския народ.

www.presstv.co.uk

ВиК – Враца

Във връзка с постъпили въпроси относно установени изменения в съдържанието на хром във водата, доставяна от водопроводната мрежа в гр.Козлодуй, предоставяме следната информация:

Водоснабдяването на гр.Козлодуй и селата Хърлец и Гложене се осъществява от кладенци тип „Раней“. Това са специализирани водовземни съоръжения, изградени в крайречните подземни водоносни пластове на р.Дунав.

При кладенците тип Раней качеството и съставът на водата са в пряка зависимост от състоянието на водоносния хоризонт, нивото на реката, количеството валежи, подхранването на подземните води и редица други природни фактори. Поради тази причина при промяна на хидроложките и климатичните условия е възможно да се наблюдават изменения в съдържанието на отделни естествено срещащи се химични елементи във водата.

През последните месеци в региона се наблюдава продължителен период на засушаване, намалено подхранване на подземните води и значителни колебания в нивото на р. Дунав. При такива условия се променя съотношението между различните подземни водни потоци, достигащи до кладенците. Тези фактори влияят на концентрацията на определени показатели, включително хром.

Важно е да се подчертае, че подобни процеси са характерни за подземните води и представляват резултат от естествени хидрогеоложки и климатични фактори. Те не са следствие от неправилна експлоатация, неизпълнение на задължения или технологични действия.

В следствие на продължителното засушаване пресъхна основният кладенец, при който не се наблюдаваха отклонения в качеството на водата, и от който се водоснабдяваха гр. Козлодуй, с. Гложене и с. Хърлец.

Основен приоритет на „ВиК“ ООД - Враца е недопускането на режимно водоподаване за жителите на гр. Козлодуй и селата Гложене и Хърлец. В тази връзка дружеството насочи всички усилия към осигуряване на алтернативни водоизточници и запазване на непрекъснатото водоснабдяване в района. За селата Хърлец и Гложене беше разработен и въведен в експлоатация алтернативен водоизточник, който пое водоснабдяването на двете населени места и същият е с качества на водата отговарящи на нормативните изисквания. По този начин бе освободен допълнителен воден ресурс за нуждите на гр. Козлодуй и бе избегнато въвеждането на режимно водоподаване в целия район.

Следва да се има предвид, че към настоящия момент за гр. Козлодуй не са налице други налични водоизточници, които едновременно да осигуряват необходимите водни количества и да отговарят на изискванията за качество на питейната вода. Поради тази причина възможностите за алтернативно водоснабдяване на града са силно ограничени.

Предприетите от ВиК Враца действия са насочени изцяло към гарантиране на непрекъснато водоснабдяване на населението и ограничаване на последствията от продължителното засушаване. Всички решения се вземат в условията на силно ограничен воден ресурс и при липса на други водоизточници със същото качество на водата, каквото осигуряваше пресъхналият кладенец тип Раней.

Във връзка с установеното отклонение на хром на територията на гр.Козлодуй и съгласно Заповед № РД-03-15/27.10.2026 г. на Директора на РЗИ – Враца е позволено водата от ВиК мрежата да се използва само за битови, хигиенни, санитарни и стопански нужди.

На основание Заповед № 171/27.10.2026г. на Управителя на „Водоснабдяване и канализация“ ООД – Враца, считано от 01.10.2026г. потребителите в гр.Козлодуй ще заплащат услугата доставяне на вода с 15 % по-ниска цена, приложима в случаи при установено отклонение в показателите за качество.

Предлаганата мярка е с временен характер, докато не се стабилизират водните обеми във водоизточниците и оттам показателите за качество да „влязат“ в установените норми, което се надяваме, че ще се случи в най-близко време, с оглед метрологичната прогноза.

„Водоснабдяване и канализация“ ООД - Враца продължава да извършва ежедневен мониторинг на показателите за качество на водата. След установяване на две последователни контролни проби, отговарящи на нормативните изисквания, дружеството ще информира своевременно органите на РЗИ Враца и своите потребители.

„Водоснабдяване и канализация“ ООД гр.Враца

Д-р Даниела Стоянова
общопрактикуващ лекар, специалист по обща медицина
Всеки работен ден от 8,00 до 13,00 часа
Набира пациенти
Тел. за контакти:
096 389 346
„АПОЛОН-21“ ООД,
Монтана
ул. „Цар Борис III“ № 11
Поликлиника, кабинет 106

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

05 ч Св. мчци Галактион и Епистима

06 п Св. Павел, архиеп. Константинополски. Св. Клавдия. Преп. Лука Тавроменийски

07 с Св. 33 мчци в Мелитин. Преп. Лазар Галисийски. (Задушница) (Тип. с. 110)

08 н + 7 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Събор на св. архангел Михаил. Св. мчк Ангел Леринski. (Архангеловден) Гл. 6, утр. ев. 1, ап. Ефес. 2:4-10 (с.224), лит. ев. Лк 8:41-56 (с.127) [на Архангелите: ап. Евр. 2:2-10 (с. 408), лит. ев. Лк 10: 16-21(с. 275)] (Тип. с. 113)

09 п *Св. Нектарий, еп. Егински, чудотворец. Св. мчци Онисифор и Порфирий. Преп. Матрона и Теоктиста

10 в Св. апли Ераст, Олипм и Родион. Преп. Арсений Кападокийски

11 с *Св. мчк Мина. Св. мчци Виктор и Стефанида. Св. мчк дякон Викентий. Преп. Теодор Студит, изповедник (Тип. с. 114)

Продължаваме да разкрасяваме Белоградчик!

Защо „Малкият принц“? Защото книгата е уникална. Няма аналог. Също като Белоградчик!

В следващите месеци ще превърнем нашия град в приказка. Започваме от Началното училище и продължаваме с главната улица на Белоградчик.

Пресцентър на Общината

С юбилейна изложба РИМ - Враца и ГХГ- Мездра почетоха 100-годишнината от рождението на скулптора Петко Мичев

Мирослав ГЕТОВ

Юбилейна изложба по повод 100 години от рождението на скулптора Петко Мичев (1926-2010 г.) подредиха Художествена галерия „Иван Фунев“ към Регионален исторически музей (РИМ) - Враца и Градска художествена галерия (ГХГ) - Мездра.

Официалното откриване на изложбата уважиха по-малкият син на твореца - Тихомир Маджарски, неговата племенничка Силвия Димитрова, ученици и учители в СУ „Отец Паисий“ - Враца, почитатели на изобразителното изкуство.

Експозицията включва 20 пластики от дърво и гипс на родения през 1926 г. в мездренското село Старо село творец от фонда на художествената галерия в областния център, както и 10 табла със снимки на негови рисунки и скулптури, биографични данни и лични фотографии от фонда на ГХГ - Мездра.

Сред тях са емблематични скулптурни творби на Петко Мичев от различни периоди на неговия творчески път: „Момиче“, „Българка“, „Възрожденка“, „Майка“, „Възпоменание“ и „Тревога“, ликовете на Софроний Врачански, Хаджи Димитър, Христо Ботев и Пеньо Пенев, както и ранни произведения на самобитния автор като „Майката на Христо Ботев“, „Съвременник“, „Двадесетгодишният“ и „Исай Ваклинов“.

„Настоящата изложба ни подсеща да си спомним за Петко Мичев - прекрасният творец, скромният, естествен и земен човек, влюбеният в красотата на българското село ваятел, каза при откриването на изложбата Светла Дамяновска, уредник в ГХГ - Мездра. От таблата със снимков материал ни гледат образите на неговите близки, на съселяните му, но и на именити личности. В рисунките си той е фотографски точен и много изразителен. А скулптурите му са силно стилизирани и много одухотворени - в тях той е въплътил идеалистичните си представи за човека и живота. Те ни показват един Петко Мичев, здраво стъпил на земята, но с дух, който се рее в небесата.“

Интерес сред присъстващите на вернисажа предизвикаха спомените за Петко Мичев на неговата покойна съпруга, дългогодишната начална учителка Йонка Мичева (1934-2018 г.), писани по различни поводи.

***

Съвместната изложба на РИМ - Враца и ГХГ - Мездра, посветена на 100-годишнината от рождението на Петко Мичев, може да бъде разгледана до 10 ноември 2026 г. в малката зала на Художествена галерия „Иван Фунев“.

„Водоснабдяване и канализация“ ООД – гр.Враца

В резултат на продължителното засушаване през последните месеци се наблюдава значителен спад в дебита на водоизточниците захранващи с вода гр.Козлодуй. Вследствие на намалените водни обеми се отчита отклонение на един от показателите за качество на питейната вода - в зона за водоснабдяване 06.

Във връзка с гореизложеното уведомяваме всички наши потребители в района на гр.Козлодуй, че подаваната вода във водопроводната мрежа на ВиК Враца следва да се ползва единствено за битови и стопански нужди. Ограниченията не се отнасят за потребителите в селата Хърлец и Гложене.

ВиК Враца ще извършва ежедневен мониторинг на показателите за качество на питейната вода и при наличие на две последователни проби, отговарящи на изискванията на Наредба № 9 от 16 март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, потребителите на ВиК услуги ще бъдат своевременно уведомени.

Очакваме с предстоящата метрологична прогноза за наличие на валежи, водните обеми във водоизточниците да се повишат и оттам показателите за качество да „влязат“ в установените норми.

Приканваме жителите на града да избягват разхищение на воден ресурс, тъй като вследствие на засушаването два от трите водоизточника, захранващи с вода гр.Козлодуй, са извън експлоатация и има голяма вероятност от въвеждане на режимно водоподаване.

Сто години народно читалище „Просвета-1926“ – с. Алтимир

Светлана ТОДОРОВА
председател на Читалищното настоятелство

Уважаеми гости, драги читалищни дейци, скъпи самодейци, дами и господа,

Добре дошли на тържественото отбелязване на 100 години Народно читалище „Просвета-1926“ с. Алтимир.

Един век на възраждане, на всеотдайна и сърцата дейност на поколения читалищни деятели – будители и предани сподвижници, за да бъде съхранена традицията, обичаите, танците и песните в нашия дом на знанието. Един век, в който пребъдва българският дух, култура и просвета.

В далечната 1926г. нашите будни младежи Симеон Горанов, Параскев Цеков, Андрей Денчев, Цеко Вълканов и други поставят началото на читалищната дейност в селото ни. Те са подкрепени от църквата и управата на Алтимир, както и от голямо множество хора.

Като обществена организация читалището е огледало на обществените борби и настроения. Има и тежки години, но пламъкът на просвещението и културата не угасват. Алтимирчани са будни хора, жадни за знания и много талантливи. На сказките и беседите се събират много хора. А вечеринките, танцовите забави и представленията са място за разтуха, едно от малкото развлечения за това време.

Ролята на читалището в живота на селото е важна, носеща прогрес. Читалищната библиотека набавя книги, от които селяните се учат на ефективно земеделие, търсят и откриват правдата за живота в произведенията на българските класици. След 1944г. читалището, заедно с училищата, е културният и творчески импулс на Алтимир. Много са живеещите в селото – около 3000 души. Затова и художествените колективи са много: битов хор от 36 човека, театрална трупа от 40 души, танцов състав от 20 човека, кръжок по акордеон, духова музика и още, и още много. Всички те изявяват своя талант и любов към изкуството на родна сцена, както и в съседните населени места. Не жалят време в репетиции и творят с жар.

Алтимир се развива, благоустроява. Появява се необходимостта от построяване на собствена сграда. С какво умиление и гордост разказваше за това г-н Симеон Митов-взел участие в подготовката и задвижването на този проект. От 1964 до 1968г. тази мечта се превръща в реалност, с доброволния труд на нашите дядовци и баби, майки и бащи. Голяма и просторна сграда за тържества, бракосъчетания, кръщенета и кинопрожекции. На сцената се представят два танцови състава – за народни и руски танци, с ръководител Гено Генов; ученическа духова музика, духов оркестър възрастни и народна духова музика с ръководител Мило Милев. Създават се четиригласен смесен хор, тригласен дамски, детски хор и мъжка вокална група с ръководители Мило Милов, Цветан Вълчинов, Минко Данов, оркестър „Младост 1974“.

Забележителна е театралната дейност през тези години. В основата и стои г-н Симеон Митов, завършил курс по театрална режисура при нашият съселянин Цвятко Николов (артист и директор на врачанския театър) .

Пиесите, поставени са много:

„Детето без родители“, „Хан Татар“, „“Албена“, „Бойка“, „Човешка майка“ и още много, много други. Впечатляващи, вълнуващи. Още си ги спомнят по-възрастните алтимирчани.

Прекрасни години на културен подем и главните герои и организатори, ръководители на състави са местните учители. Част от тях вече споменах, но не може да пропуснем Йончо Иванов, Георги Томов, Павлина Иванова, Надежда Пенчева, Трифон Трифонов. Те, българските учители, са интелигенцията и движеща сила в културния живот през всички времена в историята ни. Хора, които носим в сърцата си като формиращи ни още от детството и винаги работили за културното развитие на обществото ни. Поклон пред труда и таланта на всички тях.

Днес Народно читалище „Просвета-1926“ с гордост посреща своя 100 годишен юбилей. И макар да сме по-малко на брой от току що казаното, с не по-малко плам в сърцата си браним българските традиции и обичаи, защото те са нашата изконна същност, нашият корен и бъдеще. Певческа група „Весели сърца“ с почти 20 години любов към музиката и българската песен; ТС „Елтимирка“ с 15 години опит и приемственост от няколко поколения танцуващи; Мажоретен състав също с най-малко 4 поколения участници; Групи за лазаруване и коледуване, които ревностно пазят българската традиция и я възраждат всяка година; Арт-работилница за възрастни с 15 годишен опит, творящи красота и подкрепящи благотворителни инициативи; и не на последно място индивидуалните певчески таланти (Валери Гешев, Ваня Георгиева, Йорданка Цекова, Надежда Бенова) които прославят родното Алтимир . На всеки празник сме заедно, с хубави емоции и любов към родното. Много са и грамотите, и плакетите, завоювани от тези колективи през годините на общински, регионални и национални фестивали. Тези хора доказват, че той – българският дух, живее в нас и вечно ще го има!

Скъпи самодейци, и всички вие- подкрепящи читалищното дело доброволци и сподвижници със средства или труд, с идеи или с работа. Приветствам ви горещо за вашата всеотдайност- знак за ярко културно присъствие и съм горда, че сме част от един уникален, последователен и сърцат път на единение на самобитни творци и обикновени хора, всички милеещи за българщината.

Честит вековен юбилей!

Нина НИНОВА
секретар и библиотекар

Тази година народно читалище „Просвета-1926“ отбелязва своята 100-годишнина. Един прекрасен повод за равносметка и тържество на българския дух.

Българското читалище е единствено по рода си явление, съществуващо само и единствено в нашата страна. То свързва хора, загрижени за общността, в която живеят. В това си обединение те работят за културно-просветния и прогрес. Защитават моралните обществени устои, поддържат традициите, обичаите и фолклора.

Читалището пулсира с темите от живота: стопански, икономически, дори понякога и политически. Така е било през годините. И няма как да е друго яче. То- читалището, е жив организъм, а ние сме неговите клетки – дишащи, движещи се, работещи, търсещи и творящи. Творящи добри дела в полза роду.

Днешният ден ни задължава да отдадем заслужена почит и признание на личностите, допринесли за културния напредък не само на с. Алтимир. Връстник на нашето читалище е Богдан Николов-археолог, краевед и историк с изключителен принос за родовата памет на стотици селища във врачанския край. Не може да не споменем и героите,-борци за свобода и наши опълченци Йото Мильов Фандъшки и Герго Миков Комитата. Те са наша гордост и пример за родолюбие и безкористност. Професор Георги Йолов и заслужилият артист Цвятко Николов . Поетите Йордан Милев и Хинко Георгиев. Всички те – талантливи, способни, успели са пример и вдъхновение за поколения алтимирчани. Те са корените, без които не можем да спъпим в днешния ден и да мечтаем за утрешния.

С много вълнение ви представяме историята на НЧ „Просвета-1926“ в образи.

Тръгваме от първите-основателите. И както често се случва, това са млади хора. В нашият случай гимназисти. За младостта всичко е възможно и постижимо. Няма ограничения и непреодолими прегради. Тя има крила и устрем да се бори, да постига цели, идеи, мечти.

От снимките ни гледат познатите лица на председатели, секретари, библиотекари и работници в читалището през годините. Фотосите са запечатили красиви моменти и емоциите на самодейците на сцената. Все хора, които познаваме, уважаваме и обичаме. Те са истински пример за нас в работата и човешките взаимоотношения. Тази изложба ще отключи у вас безброй спомени – толкова много – ярки и не толкова, топлещи сърцето и душата. Книжнина, театрални постановки, танцови формации, хорове, музиканти, изложби, събития, честванията. Толкова много поводи, в които ръководители и самодейци, благодарение на труда и постоянството си претворяват песента, танца, музиката, изкуството в начин на живот и прекрасни преживявания.

На второто табло сме подбрали фотоси от дейността на читалището ни през предходните 15 години. Няма как да изложим всички налични снимки, те са толкова много. Много от вас, уважаеми присъстващи, ще разпознаят себе си, своите деца, близки и приятели. Надяваме се с умиление и гордост, че сте част от организацията, наречена „Просвета-1926“. Важното е, че сърцето трепка, когато зазвучи красива българска песен; че пулсът се ускорява под бързия ритъм на тъпана; и едно необяснимо вълнение се надига в гърдите ти, когато гледаш как се вее българският трибагреник.

Нека живее нашият фолклор в поколенията напред, нека храним любовта към род и родина, нека пребъде българският дух!

Слово

e-mail: slovoplyus@abv.bg,
slovoplus@yahoo.com

Издател: ИК „Слово плюс“
Монтана, бул. „Пейо Яворов“ 1, БЦ „Огоста“, ет.4, офис 401

Параскева Маркова
Главен редактор
тел.: 0876 307 732

Милка Костадинова
Първи зам. главен редактор
тел.: 0888 530 931

Зам. главни редактори:
Цветана Костова
Каролина Краева
Ненчо Славчев

Галя Севестакиева
Отговорен секретар

Екип Монтана
3400, п.к. 133,
ул. „Пейо Яворов“ 1
БЦ „Огоста“, ет.4
офис 401

Екип Враца
ул. „Цв. Кръстенякова“
№13
ОКС, 3000, п.к. 143,
тел.: 0877 185 669

Екип София
тел.: 0887 901 058
0888 530 931

Екип Видин
тел.: 0889 399 349
0885 708 703

Вестник „Слово плюс“ се разпространява чрез
Български пощи

Издателска кооперация „Слово плюс“ членува в Кооперативен съюз - Враца

Печатница „БГ Принт“ Враца

Представяне на книгата „През бурите с Христос в сърцата“ в РИМ – Монтана

Даниел ЙОРДАНОВ
вр.и.д. директор на РИМ - Монтана

На 7 октомври 2026 г. Експозиционната зала на Регионалния исторически музей в Монтана събра гости, колеги и приятели на институцията за едно важно културно събитие – представянето на книжовния труд на ставрофорен иконом отец Йордан Василев, озаглавен „През бурите с Христос в сърцата“. Гост на презентацията бе Нели Василева, главен експерт „Култура и вероизповедания“ в община Монтана.

Срещата започна с приветствие и представяне на богатата биография на автора от временно изпълняващия длъжността директор на РИМ – Монтана – Даниел Йорданов. Той запозна присъстващите с житейския път на отец Йордан – роден през 1951 г. в ломското с. Добри дол, завършил ветеринарна медицина и Духовната академия в София, дългогодишен свещенослужител в Пловдивската, Врачанската и Видинската епархия, изследовател, издател и щедър дарител на Държавния архив във Видин.

Анализ на самата книга направи дългогодишният учител, краевед и председател на Дружеството на краеведите в Монтана Стефан Стефанов. Той определи изданието като дълбоко въздействащ документално-исторически труд, посветен на съдбите и духовния подвиг на видните служители на Българската православна църква през XX век – отец иконом Григорий поп Александров и дългогодишният секретар на Видинската митрополия Петър Тодоров. Книгата хвърля светлина върху тежкото време на изпитания, репресии и идеологически натиск спрямо духовенството, като показва как вярата в Христа е била непоколебим стожер за оцеляването на църквата. По думите на г-н Стефанов, трудът е истинска „достойна дан за достойни хора“.

В рамките на събитието думата бе дадена и на самия автор. Отец Йордан Василев сподели вълнуващи мисли за своя живот и творчество през призмата на обществено-политическите условия в страната след 9 септември 1944 година, акцентирайки върху ролята и мястото на Българската православна църква в онези трудни времена.

Срещата прерасна в ползотворна дискусия, в която публика и автори обсъдиха съдбата на българина и битието на Православната църква през периода 1944-1989 г. Общ извод от събитието бе необходимостта от още подобни срещи, за да може този все още противоречив период от нашата история да бъде разчетен обективно и справедливо.

Регионалният исторически музей в Монтана изказва искрена благодарност на отец Йордан Василев, на г-н Стефан Стефанов и на всички присъстващи за споделените мигове на духовност и историческа памет!

Синът на равнината (Димитър Савчев Димитров)

Павлина ИВАНОВА

Обичам да вървя през зазлатяла нива. Ширнало се едно поле, което се губи далече зад линията на хоризонта. Ветрецът люлее едрите класове и цялото поле потъва във вълните на зелено море. Чудо е това усещане! Магията на житната нива не би се случила, ако не беше той – Човекът, специалистът, вложил душата си, за да я има тази магия. Той и неговата обич към земята ни дариват най-скъпия дар – хлябът на трапезата.

Тези размисли се отнасят за нашия Димитър Савчев Димитров – агроном и дългогодишен председател на някогашното ТКЗС в с. Алтимир. Отдавна не е сред нас, но е в сърцето на всеки жител от нашето село. Роден е на 21.10.1935г. Бедно, прашно и неспокойно детство е имал малкия Митко. Ранните му ученически години са белязани от едно бурно време на антифашистка борба. След извоюваната свобода на 9 септември, 1944 г. Димитър Савчев завършва основно образование в родното си село Алтимир. Любознателно и ученолюбиво дете е бил Митко, затова продължава да учи в гимназията – гр. Бяла Слатина. След завършване на средно образование най-добрите му приятели се записват да учат в минния техникум – с. Райково, Смолянски окръг и Митко решава да учи заедно с тях. Завършва успешно техникума, но миньор не става. След отбиване на военната служба съдбата му е определила друга посока. Неговият роднина – известният професор Петър Георгиев Савов – вече е разгърнал своята научна дейност в областта на селекция и генетика на зърнените култури. Той насочва бъдещия агроном да учи във висшия селско-стопански институт „Георги Димитров“ – гр. София. През 1967 г. Димитър Савчев завършва института със специалност – „селекция и семепроизводство“. Попаднал в света на научните изследвания, Савчев открива своето призвание. Животът му е с ясна цел и посока. Отначало е на стаж в гр. Кнежа, където е института по семепроизводство на царевицата. След стажа през 1967 г. той е назначен за главен агроном в нашето ТКЗС. Започва нов, още по-богат период от живота на Димитър Савчев, в който той ще отприщи всички свои способности и трудови умения, цялата си енергия и вдъхновение на своята младост. До края на своя живот трудът и любовта към професията са неговите верни ориентири. Всеки негов делник е труд, отдаденост, отговорност и дълг. Това е периода, в който нашето ТКЗС става Обединено ТКЗС между селата Липница, Ботево, Добролево и Сираково с административен център Алтимир. От ранно утро до късна вечер Савчев е в равнината. До обяд ще го видим да обхожда с джипа полята на Липница и Ботево, а след обяд ще е запрашил по прашните пътища през полята на Сираково и Добролево. По залез слънце ще се спре сред някой алтимирски блок и чак тогава ще се прибере по тъмно при семейството си. В тези обиколки Савчев е в машинния парк, по складовете и площадките със зърно- навсякъде… Той е специалистът, организаторът и ръководителят на един огромен завод под открито небе.

Когато през 1975 г. се изграждат новите обединения – АПК (Аграрно – промишлени комплекси), Димитър Савчев е назначен за заместник-председател по растениевъдство с център Бяла Слатина. Той отговаря за развитието на растениевъдството в цялата община. Въпреки тежката отговорност, Савчев не се отделя от земята на родното село. Нашите кооперативни блокове са най-добри като състояние на културите – всички са навреме подхранени с подходящи торове и препарати против плевели и болести. През 1982 г. Алтимир има най-висок добив на царевица от декар – 800 кгр. и е на Първо място в АПК. Заслужено кооператорите от нашето ТКЗС са наградени с екскурзия до бившия СССР (днешна Русия).

Няма по-вълнуващ момент за Савчев от жътвената кампания. Пред погледа му се е ширнало поле с узряло жито, а класовете са натежали до земята от наедрялото зърно. Комбайните, наредени един след друг, жънат. Сърцето на председателя Савчев лудо пулсира в гърдите от радост, мирисът на още влажното жито го омайва и той въздъхва с облекчение – грижите и трудът му не са били напразни. Успехите на нашето ТКЗС са забелязани и през 1984 г. Селско-стопанската Академия гр. София (ССА) ни избира за Учебно-опитно стопанство (УОС). Димитър Савчев става Директор на УОС. Няма по-голяма награда за Савчев от тази, няма по-голяма чест за нашето ТКЗС и за селото ни от това. УОС се посещава от специалисти на ССА, водени от старши научния сътрудник доцент Бъчваров, ръководител на Академията. Нашето УОС е сред първите. А дойде ли есента, полето се оглася от песента на тракторите, които подготвят земята за есенната сеитба. Скоро семето ще легне в топлата земна гръд и ще чака снегове да го загърнат. Чак тогава ще си отдъхне Савчев, ще свика на сладка приказка своите трудови приятели и ще ги изпрати на заслужен отдих. Лагерът в Берковица ги очаква със своята планинска прохлада за отмора. През лятото там е кънтял веселия смях и песни на децата от нашето училище, след тях лагерът посреща техните родители…

Свободен, задружен и щастлив живот кипеше в годините преди така наречената демокрация. Няма го сега Лагерът, няма го и училището ни… С огромна болка и гняв Савчев посрещна приватизацията и раздаването на земята на някогашните собственици. Разграбването и разрушаването на това, което носеше радост и гордост на хората, в днешно време донесе само болка и сълзи… Онова време никога няма да се върне!... Савчев е достатъчно уморен и огорчен от промените в страната. Пенсионира се през 1992г., но сърцето му е празно, успехите му стават спомени, които го топлят, но и парят дълбоко… Разболява се и през 2010г. ни напусна завинаги. Беше на 75г., но ще остане завинаги в сърцата на тези, с които е работил, които го познаваха и преживяваха неговите грижи, тревоги и успехи. Там- сред нивята на Прапора, на Липнишкото, на Обрашина - земята е попила неговите следи и ще пази винаги спомени за него като един достоен син на Равнината.

Поетичен салон

Химн на народните будители

Добри Христов

О, будители народни,
цял низ светли имена,
чисти, сяйни благородни,
вий сте наш`те знамена
нам за вечни времена.

Чест и слава, вечна слава
Вам будители народни!
Ваш`та памет вдъхновява
към дела за светли дни.

Горди сме с история славна,
горди сред славянски род.
С Кирил и Методий пламна
пламък светъл на възход.
С писмена към нов живот.

Ботев, Левски – великани
с тях и сонм дейци безчет.
Със смъртта си по балкани
род прославиха със чест.
Нек пребъдат в слава и чест

Благодаря

Михаил Лъкатник

Как е звучна и красива
българската реч !
Като билка ме опива,
водиме далеч.

В нея миналата слава
песенно звъни
и с надежди озарява
бъдните ни дни.

Аз учителко, със цвете
днес ще те даря
и целувам ти ръцете,
и благодаря,

Че със обич всеотдайна
ти ме озари,
на речта ни всяка тайна
щедро ми откри !

Кирил и Методий

Цани Гинчев

Слава вам, творци велики
на славянското писмо.
Вий очите ни разкрихте
за наука и добро.

Славим, славим паметта ви,
братя просветители,
на славянските народи
първите учители.

Имената ви свещени
векове покриват с чест.
Ние, всичките славяни,
с песни ще ви славим днес.